

## TEISMINĖS MEDIACIJOS TAIKYMO MOKYMŲ LIETUVOS TEISMŲ IR ADMINISTRACIJOS ATSTOVAMS MOKYMŲ PROGRAMA

### Mokymų modelis

Numatyta, kad teisminės mediacijos taikymo mokymuose dalyvaus 589 asmenys: Lietuvos teismų ir Nacionalinės teismų administracijos darbuotojai.

Kiekvienas mokymų dalyvis dalyvaus mokymuose 2 dienas (kiekviena diena po 8 akademinės valandas, viso 16 akademiųjų valandų).

Lietuvos teismų ir Nacionalinės teismų administracijos darbuotojai turi nevienodą patirtį mediacijos srityje ir atlieka skirtingas funkcijas bei užduotis. Mokymų programa įgalins suteikti su mediacija mažai susipažinusiems mokymų dalyviams kuo išsamesnių žinių apie teisminės mediacijos taikymo procesą ir išmokys taikyti teisminės mediacijos procedūrą, o dalyviams, kurie jau taiko teisminės mediacijos procedūrą, suteiks galimybę kelti savo kvalifikaciją bei stiprinti reikalingus gebėjimus sėkmingai vykdyti teisminę mediaciją bei bus naudingi taikant kitas taikaus ginčo sprendimo bei suregulavimo procedūras. Mokymų metu labiau patyrę mokymų dalyviai galės dalintis savo mediacijos taikymo patirtimi su mažiau patirties teisminės mediacijos srityje turinčiais kolegomis, kartu nagrinėti praktikoje pasitaikančias problemas.

### Siekiant geriausiai atitikti mokymų dalyvių poreikius, mokymų programą sudarys 2 temos:

**1 diena:** Tema „Teisminės mediacijos civiliniuose ginčiuose pagrindai: teorija ir praktika“.

**2 diena:** Tema „Psichologija ir derybos teisminėje mediacijoje“.

Siekiant sužinoti kiekvieno mokymų dalyvio lūkesčius teisminės mediacijos taikymo mokymams (pvz., pageidaujama aptarti konkrečios rūšies civilinių ginčų sprendimo mediacijos keliu specifiką, pageidaujama išanalizuoti konkretaus praktikoje iškilusio ginčo sprendimo mediacijos keliu galimybes ir pan.) yra numatoma prieš kiekvienos grupės mokymus atlikti mokymų poreikio tyrimą.

## 1 DIENA: MOKYMŲ TEMA „TEISMINĖS MEDIACIJOS PAGRINDAI - TEORIJA IR PRAKTIKA“

### AKTUALUMAS

Mokymai tema „Teisminės mediacijos pagrindai – teorija ir praktika“ suteiks galimybę mokymų dalyviams susipažinti su teisminės mediacijos civiliniuose ginčiuose samprata, jos principais bei proceso eiga. Įgytos žinios bus pritaikytos simuliuojant mediacijos procesus ir aptariant patirtus išpūdžius bei sunkumus.

### MOKYMŲ TEMOS TIKSLAI

Lavinti mokymų dalyvių civilinių ginčų sprendimo teisminės mediacijos būdu įgūdžius, padėsiančius greičiau ir efektyviau spręsti ginčus, kylančius iš tokių teisinių santykių.

### UGDOMOS KOMPETENCIJOS

Žinios bei supratimas apie teisminę mediaciją ir jos ypatumus, gebėjimas įvertinti bylos tinkamumą mediacijai, gebėjimas pritaikyti įgytas teorines žinias skatinant bylos šalis pasirinkti teisminę mediaciją ir ją vykdant, gebėjimas pasirinkti tinkamiausią ginčo sprendimo strategiją.

### MOKYMŲ TEMOS POTEMĖS

Laikas	Veikla
09.00 – 09.15	Lektoriaus ir dalyvių prisistatymas, supažindinimas su darbo metodais ir principais, pasidalinimas lūkesčiais.
09.15 – 10.30	Teisminės mediacijos samprata. <ul style="list-style-type: none"> <li>• Teisminės mediacijos sąvoka ir jos ypatingieji bruožai.</li> <li>• Mediatorius ir jo vaidmuo teisminės mediacijos procese.</li> <li>• Teisminės mediacijos pritaikomumas ir kontraindikacijos jai.</li> <li>• Teisminės mediacijos principai: <ul style="list-style-type: none"> <li>- savanoriškumas;</li> <li>- konfidencialumas;</li> <li>- priimtinumai;</li> <li>- šalių geranoriškumas;</li> <li>- mediatoriaus nešališkumas ir nepriklausomumas;</li> <li>- proceso neformalumas.</li> </ul> </li> </ul>
10.30 – 10.45	<i>Kavos pertrauka</i>
10.45 – 12.15	<i>Praktinė užduotis.</i> Teisminės mediacijos civiliniame ginče proceso inscenizacija. Stebėjimas ir refleksija.
12.15 – 13.15	<i>Pietūs</i>
13.15 – 14.45	Teisminės mediacijos procesas. <ul style="list-style-type: none"> <li>• Teisminės mediacijos proceso stadijos.</li> <li>• Teisminės mediacijos dalyviai, jų teisės ir pareigos.</li> <li>• Juridinių asmenų dalyvavimo teisminėje mediacijoje ypatumai.</li> </ul>
14.45 – 15.00	<i>Kavos pertrauka</i>
15.00 – 16.15	<i>Praktinė užduotis.</i> Teisminės mediacijos civiliniame ginče proceso inscenizacija. Praktinis patyrimas ir refleksija.
16.15 – 16.30	Dienos refleksija, aptariama, ką dalyviai išmoko, sužinojo ir įsisąmonino šios dienos metu.

### REZULTATAS

Mokymų dalyviai, sudalyvavę šios dienos mokymuose, įgis žinių apie teisminę mediaciją, išmoks įvertinti konkrečios bylos tinkamumą teisminei mediacijai, susipažins su pagrindiniais teisminės mediacijos principais, įgis praktinių mediacijos vykdymo įgūdžių. Mokymų metu apibendrintą informaciją bus galima naudoti skatinant besibylinėjančius asmenis rinktis teisminę mediaciją bei įgalins tinkamai atlikti teismo mediatoriaus funkcijas.

## 2 DIENA: MOKYMŲ TEMA „PSICHOLOGIJA IR DERYBOS TEISMINĖJE MEDIACIJOJE“

### AKTUALUMAS

Mediacijoje siekiama padėti ginčo šalims, turinčioms skirtingus poreikius, požiūrius bei asmenybės ypatumus. Šio proceso sėkmei svarbu gebėti suprasti ir tinkamai atsižvelgti į įvairius psichologinius veiksnius. Skirtingose šalyse atlikti mediacijos tyrimai patvirtino psichologinių veiksnių svarbą ir įtaką ginčo sprendimo sėkmei. Derybos yra mediacijos pagrindas, todėl ginčo šalių elgesio priežasčių, interesų pristatymo, pasiūlymų pateikimo bei ir nuolaidų darymo principų žinojimas yra svarbus teismo mediatoriui.

Mokymai tema „*Psichologija ir derybos teisminėje mediacijoje*“ suteiks galimybę mokymo dalyviams giliau pažinti psichologinius ir derybinius dėsningumus, turinčius įtakos mediacijos procesui, įvertinti mediatoriaus ir ginčo šalių psichologinių ypatybių svarbą, padės lavinti įgūdžius, kurie yra svarbūs derėjimosi tarp šalių ir bendravimo proceso valdymui, kūrybiškų sprendimų paieškai.

### MOKYMŲ TEMOS TIKSLAS

Suteikti teorinių psichologijos bei derybų teisminėje mediacijoje žinių ir lavinti mokymų dalyvių praktinius įgūdžius, svarbius sėkmingai mediacijos praktikai.

### UGDOMOS KOMPETENCIJOS

Loginis ir analitinis mąstymas, gebėjimas identifikuoti svarbiausias psichologines ginčo sprendimo kliūtis, analizuoti ginčo šalių derybinių pozicijų bei tikrųjų interesų stiprybes ir rizikas, psichologiniai verbalinės ir neverbalinės komunikacijos įgūdžiai, gebėjimas dirbti su emocijomis, gebėjimas kūrybiškai įgyvendinti sprendimus.

### MOKYMŲ TEMOS POTEMĖS

Laikas	Veikla
09.00 – 9.15	Lektoriaus ir dalyvių prisistatymas, supažindinimas su darbo metodais ir principais, pasidalinimas lūkesčiais.
09.15 – 10.30	Derybos – mediacijos pagrindas: <ul style="list-style-type: none"> <li>Derybininkų asmenybių ir bendravimo tono nustatymas.</li> <li>Derybinių technikų panaudojimas teisminėje mediacijoje.</li> </ul> <i>Praktinės užduotys.</i> Praktiniai pratimai, skirti pristatytos teorinės informacijos įsisavinimui. Darbas grupėse, jo rezultatų pristatymas ir aptarimas.
10.30 – 10.45	<i>Kavos pertrauka</i>
10.45 – 12.15	Mediatorius, šalys, kontekstas: Ką žmonės galvoja, jaučia, kaip elgiasi? Verbalinio ir neverbalinio bendravimo įgūdžiai mediacijoje: <ul style="list-style-type: none"> <li>Emocijų atspindėjimas mediacijoje.</li> <li>Emocijų reiškimas mediacijoje.</li> </ul> <i>Praktinė užduotis.</i> Mediacijos proceso simuliacija ir jo rezultatų aptarimas.
12.15 – 13.15	<i>Pietūs</i>
13.15 – 14.45	Mediatoriaus intervencijos: įrėminimo keitimas, neutralizavimas, konfrontacija, temperatūros matavimas. <i>Praktinės užduotys.</i> Praktiniai pratimai, skirti pristatytos teorinės informacijos įsisavinimui.
14.45 – 15.00	<i>Kavos pertrauka</i>
15.00 – 16.15	Aklavietės ir kritiniai momentai teisminėje mediacijoje. <i>Praktinė užduotis.</i> Mediacijos proceso simuliacija ir jo rezultatų aptarimas.
16.15 – 16.30	Dienos refleksija, aptariama, ką dalyviai išmoko, sužinojo ir įsisąmonino šios dienos metu.

### REZULTATAS

Mokymų dalyviai susipažins su svarbiais psichologiniais veiksniais, turinčiais įtakos mediacijos procesui, derybų ypatumais, išmoks būdų, padėsiančių veiksmingai valdyti derėjimosi tarp šalių mediacijoje situaciją, perprasti ginčo šalių savijautos ir elgesio dėsningumus. Mokymų metu gautas žinias ir įgūdžius dalyviai galės panaudoti teisminės mediacijos praktikoje.